

תכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה בבית הספר לחינוך היסודי

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס , בהמשך להחלטת ממשלה 4275(חכ/159) מיום 27 בנובמבר 2008, ולאור השלמת השלב הראשון של התכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה, לקבוע כי יישומו של השלב השני, כאמור בסעיף 3 להחלטה, יהיה כדלקמן:

א. המשך הקטנת מספר התלמידים בכיתה תעשה בבתי הספר היסודיים באופן דיפרנציאלי, על פי עשירון מדד הטיפוח של בית הספר, כך שככל שבית הספר חלש יותר על פי מדד הטיפוח, מספר התלמידים מספר התלמידים המירבי בכיתה יהיה קטן יותר, כדלקמן:

א.1. בבתי ספר בעשירון 9-10 : 32 תלמידים בכיתה.

א.2. בבתי ספר בעשירון 8 : 33 תלמידים בכיתה.

א.3. בבתי ספר בעשירון 1-7 : 34 תלמידים בכיתה.

ב. הקטנת מספר התלמידים בכיתה תבוצע בהדרגה, החל משכבת כיתה א' ובאופן צומח עד כיתה ו' החל משנת הלימודים התשע"ו ותושלם עד לשנת הלימודים התשפ"א.

ג. בשנת הלימודים התשע"ו ההחלטה תחול על שכבת כיתה א'.

ד. לצורך כך, משרד האוצר יוסיף את הסכומים הבאים לבסיס תקציב משרד החינוך:

ד.1. סך של 125 מיליון ש"ח בשנת הלימודים התשע"ו.

ד.2. סך של 125 מיליון ש"ח בשנת הלימודים התשע"ז.

ד.3. סך של 50 מיליון ש"ח בכל שנת לימודים ועד ליישום מלא של התכנית להקטנת

מספר תלמידים בכיתה בבית הספר לחינוך היסודי.

תקצוב נושא בינוי כיתות נדרשות בהמשך להחלטה זו יסוכם בין משרדי החינוך והאוצר, לאחר השלמת בדיקה מעמיקה של צרכי הבינוי.

דברי הסבר

רקע כללי

החלטות הממשלה, מס' 2669 מיום 2.12.2007, מס' 3020 מיום 27.1.2008, מס' 4016 מיום 24.8.2008, מס' 4275 (חכ/159) מיום 27.11.2008 ומס' 4544 מיום 12.4.2012 עסקו בהקטנת מספר התלמידים בכיתה, בבית הספר היסודי, בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה, כאשר החלטת הממשלה מס' 4275 (חכ/159) האמורה מאמצת את העקרונות שבהמלצות ועדת פרידמן וקובעת שהקטנת מספר התלמידים בכיתה תחל מכיתה ג' ואילך.

מוצע לקבוע, כי הקטנת מספר התלמידים בכיתה תחול בשכבות כיתה א' עד ו' כאשר בשנת הלימודים התשע"ו היא תחול על שכבת כיתה א' ותצמצם בהדרגה.

לחינוך בגיל הרך ובגיל החינוך היסודי חשיבות רבה בהתפתחותו של הילד בהווה ובהשפעה על הישגיו הלימודיים בעתיד. מלבד היתרונות שגלומים בהקטנת מספר התלמידים בכיתה ובהם צמצום פערים חברתיים ולימודיים, הגברת קשר מורה-תלמיד והעמקת הלמידה המשמעותית, צמצום שחיקת המורים (המורים יוכלו ללמד באופן מיטבי וביעילות רבה בכיתות קטנות יותר), והגברת שביעות הרצון של המורים, ההורים והתלמידים, הקטנת ממספר התלמידים כבר בשכבת כיתה א' גם תביא לחיזוק של הרצף בין הגן לבין בית הספר והקלה במעבר של הילד מהגן אל כיתה א'.

השלב הראשון של החלטת הממשלה מס' 4275 מיום 27.11.2008 הושלם. ההחלטה הנוכחית, מהווה את המשך יישום החלטת הממשלה מס' 4275 (השלב השני כפי שקבוע בסעיף 3 להחלטה) ומציעה לקבוע כי גודל כיתה בשכבות הגיל א'-ו' יעמוד על 32-34 תלמידים בכיתה על פי מדד הטיפול הבית ספרי.

יודגש, שאין בהצעה לקטין את מספר התלמידים בכיתה א' וב' בכדי לגרוע מהחובה הקיימת על פי חוק לימוד חובה, להפחית את מספר התלמידים בכיתות א' וב' ללימוד מיומנויות היסוד, כך שלימוד מקצועות אלה ימשיך להילמד בקבוצות שלא יעלו על 20 תלמידים למורה והיקף שעות הלימוד שיוקצה לצורך כך יעמוד על 5 שעות לימוד שבועיות בכיתה א' ו-5 שעות לימוד שבועיות בכיתה ב'.

הוצאות בינוי כיתות שנובעות מהחלטת הממשלה, יסוכמו בין משרדי החינוך והאוצר לאחר השלמת בדיקה מעמיקה של צרכי הבינוי ובחינת המשמעויות התקציביות שלה.

נתונים תומכי החלטה ומידע מחקרי

לא רלבנטי.

היבטים ביצועיים

לא רלבנטי

השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה ועל התקן המינהלי במשרדי הממשלה

תוספת של 300 מלש"ח לבסיס תקציב משרד החינוך. כן יידרש תקציב תוספתי לצורך בינוי כיתות, לאחר שתסתיים עריכת הבדיקה של צרכי הבינוי.

השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל)

ההחלטה תתרום לצמצום פערים חברתיים ולימודיים, הגברת קשר מורה-תלמיד והעמקת הלמידה המשמעותית, צמצום שחיקת המורים והגברת שביעות הרצון של המורים, ההורים והתלמידים

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר תומך בהצעת ההחלטה.

חלופות להצעת ההחלטה

אין.

הזיקה שבין ההצעה לבין יעדי הממשלה

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 4544 מיום 12.4.2012

החלטה מס' 4275(חכ/159) מיום 27.11.2008

החלטה מס' 4016 מיום 24.8.2008

החלטה מס' 3020 מיום 27.1.2008

החלטה מס' 2669 מיום 2.12.2007

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

היועצת המשפטית של משרד החינוך מאשרת כי אין מניעה משפטית הן לקידומה של החלטת הממשלה . ראה חוות דעת משפטית המצ"ב.

מוגש על ידי שר החינוך

כ"ט בחשון התשע"ו
11 בנובמבר 2015

מדינת ישראל
משרד החינוך

לשכת היועצת המשפטית

ירושלים, כ"ח בחשוון תשע"ו

10 נובמבר, 2015

אל: מזכירות הממשלה

הנדון: הצעת מחליטים - תכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה בבית הספר לחינוך היסודי

תמצית ההחלטה בהתייחס להיבטי המשפטיים

החלטת ממשלה 4275 מיום ה-27 בנובמבר 2008, בהמשך להחלטות קודמות בעניין הקטנת מספר תלמידים בכיתה, אימצה את העקרונות שבהמלצות ועדת פרידמן וקבעה שהקטנת מספר התלמידים בכיתה ותחל מכיתה ג' ואילך, כאשר ההחלטה קובעת כי ההפחתה תבוצע בשני שלבים.
השלב הראשון של החלטת הממשלה הסתיים, והמבוקש הינו להפחית את מספר התלמידים בכיתה בכל שכבות הגיל ולראות בכך את יישום השלב השני של החלטת הממשלה. היישום יבוצע באופן הדרגתי, החל משכבת כיתה א' ובאופן צומח עד כיתה ו' החל משנת הלימודים התשע"ו ותושלם עד לשנת הלימודים התשפ"א.
בבתי ב' ספר בעשירון 9-10 מספר התלמידים המרבי בכיתה יעמוד על 32 תלמידים, בבתי ספר בעשירון 8 מספר התלמידים המרבי בכיתה יעמוד על 33 תלמידים, בבתי ספר בעשירון 1-7 מספר התלמידים המרבי בכיתה יעמוד על 34 תלמידים בכיתה.

קשיים משפטיים ככל שישנם, ודרכי פתרונם:
אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שההצעה נוגעת להם:
היועץ המשפטי של משרד האוצר מאשר.

עמדת היועצת המשפטית של משרד החינוך:
לאור עמדת הגורמים המקצועיים אין מניעה משפטית לאישור ההחלטה.

בברכה,
דורית מורג, ע"ד
היועצת המשפטית

העתק:

מר נפתלי בנט, שר החינוך

\\my documents\החלטות ממשלה\הקטנת מספר התלמידים בכיתה בבית ספר לחינוך היסודי\חות דעת משפטית.doc

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חכ/159 של ועדת שרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) מיום 10.11.2008 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 27.11.2008 ומספרה הוא 4275(חכ/159).

4275(חכ/159). תכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה

מ ח ל י ט י ם (פה אחד) :

להפעיל תכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה במערכת החינוך על פי העקרונות הבאים, וזאת בהמשך להחלטת הממשלה מספר 2669 מיום 2 בדצמבר 2007, להתחייבות שרי החינוך והאוצר מיום 13 בדצמבר 2007 ולמסקנות ועדת פרידמן בנושא העקרונות והדרכים להקטנת מספר התלמידים בכיתות (להלן - ועדת פרידמן):

1. בהתאם לעקרונות שבהמלצות הועדה ולהחלטת הממשלה מס' 4016 מיום 24 באוגוסט 2008, בשנת הלימודים התשס"ט מספר בתי הספר שייכנסו לתכנית ייקבע בהתאם למסגרת התקציב שאושרה לנושא בעבור שנת לימודים זו. בתי הספר שייבחרו לתכנית בשנה זו יהיו בתי ספר המוגדרים כחלשים ביותר על פי מדד הטיפוח של משרד החינוך בחינוך היסודי, בחטיבות הביניים ובחטיבה העליונה. התוכנית תיושם כך שבבתי ספר אלו יקטן מספר התלמידים לתקצוב כיתה ל-32.

2. השלב הראשון של התכנית:

החל משנת הלימודים התש"ע, מספר בתי הספר שייכנסו לתכנית ייקבע על ידי משרד החינוך בהתאם למסגרת התקציב שתאושר לנושא, בהתאם לעקרונות הבאים:

א. בהתאם להמלצות ועדת פרידמן, הקטנת מספר התלמידים בכיתה תעשה בשלבים, ובאופן צומח.

ב. משרד החינוך יקבע, בתאום עם משרד האוצר, מדרג אשר יציג את מספר התלמידים בכיתה בהתאם לציונו של בית הספר על פי מדד הטיפוח של משרד החינוך (להלן - המדרג). במדרג זה, מספר התלמידים לתקצוב כיתה בבתי הספר החלשים יהיה 32, וככל שבית הספר חזק יותר על פי מדד הטיפוח, מספר התלמידים לתקצוב כיתה יהיה גדול יותר.

ג. בחירת בתי ספר שייכנסו לתכנית בכל שנה תהיה בהתאם למסגרת התקציב שתאושר ליישום התכנית, והיא תיעשה כך שבכל שנה ייכנסו לתכנית בתי ספר מכל שלבי המדרג, אך באופן שייתן עדיפות לבתי הספר שנמצאים במדרגים הנמוכים (בתי הספר החלשים).

ד. משרד החינוך יבחר את בתי הספר הספציפיים שייכנסו לתכנית בכל שנה בכל שלב במדרג כאמור בסעיף ג' בהתבסס על השיקולים שהתוותה ועדת פרידמן; מדרגים חברתיים - כלכליים, עידוד בתי הספר להצטיין להוביל שינוי, שיקולים פדגוגיים רלבנטיים לבתי הספר וליישוב, זמינות. התכנית תיושם כך שבכל שנה יכללו בתכנית בתי הספר בחינוך היסודי, בחטיבות הביניים ובחטיבה העליונה, במספר שוויוני ככל הניתן.

ה. באופן זה ייווצר בפועל מדרג בין בתי הספר בהתאם לחוזק האוכלוסייה שבהם, ולאחר מספר שנים כל בתי הספר במערכת החינוך ייכללו במסגרת התכנית, כך שבבתי הספר החלשים ביותר מספר התלמידים לתקצוב כיתה יעמוד כאמור לעיל על 32.

ו. התקן למספר התלמידים בכיתה בבתי הספר החלשים ביותר בחטיבה העליונה לצורך תקצוב יהיה 29.5 תלמידים בכיתה, והוא יגדל בהתאם לציון הטיפוח של בית הספר.

3. השלב השני של התכנית:

עם השלמת השלב הראשון בכל בתי הספר במערכת החינוך בהתאם למדרג ובחינת השלכותיו, ייבחן המשך צמצום מספר התלמידים בכיתה בכלל בתי הספר במערכת החינוך ל-32 באופן הדרגתי.

בין השלב הראשון לשלב השני, תיבחן מידת התרומה של התכנית לשיפור מערכת החינוך, וזאת בין היתר ביחס לתשומות שהושקעו בה. בחינה כאמור תתבצע בין היתר תוך שימוש בהערכה שחבוצע על ידי ראמ"ה כאמור בסעיף 4 להלן. בהתאם לכך תגבש שרת החינוך, בהסכמת שר האוצר, המלצה לגבי המשך יישום התכנית. המלצה זו תובא לאישור הממשלה.

4. להטיל על הרשות הארצית למדידה והערכה (ראמ"ה) ללוות את המהלך ולמדוד את תפוקות התכנית לצמצום מספר התלמידים בכיתה.

5. תקציב התכנית יהיה כמפורט בהחלטת הממשלה מס' 4016 בנושא מיום 24 באוגוסט 2008, בכפוף להתאמות שיכול ויידרשו כפועל יוצא מקביעת תקציב המדינה בכל שנת תקציב, בהתאם למגבלות החוק, וסדרי העדיפויות של הממשלה.